

Alexander Caroc Heinrich Christian Tielcke

Ad Disputationem Inauguralem, de Causis mitigantibus poenas in dilictis cumprimis matrimonialibus, quam Vir ... Dn. M. Henricus Christianus Tielcke/ Eloq. in Academia Rostochiensi Professor Ordinarius, pro Summis in utroq[ue] iure honoribus rite consequendis, in Auditorio maiori, die 8. Novembr. habebit, Magnificum Dn. Academiae Rectorem ... invitat : [P- P- die 5. Novembr. 1693. sub Sigillo Facultatis lurid.]

Gryphiswaldiae: Starckius, [1693]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn77682712X>

Druck Freier Zugang

L. B. V.

Ad

Disputationem Inauguralem,

de

Causis mitigantibus poenas in
delictis cum primis matrimonialibus,

quam

VIR Prae-Nobilissimus, & Excellentissimus,

DN. M. HENRICUS CHRISTIANUS

TYSCHE /

Eloq. in Academia Rostochienfi Professor Ordinarius

pro

Summis in utroq; jure honoribus ritè consequendis

in Auditorio majori, die 8. Novembr. habebit,

Magnificum DN. Academiae Rectorem,

Dn. Dn. Directorem & Assessores judicii Aulici generosos,

Amplissimum Academiae & Urbis Senatum, Eruditionis

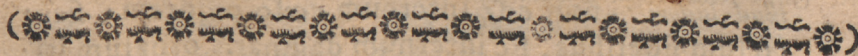
& Jurisprudentiae Amantes omnes, & universam

nobiliss. juventutis Academiae Coronam,

observanter officiosè & amicè invitat

ALEXANDER CAROC,

Jur. Prof. Ordin. Collegii Juridici h. t. Decanus.

GRYPHISWALDIAE,

Litteris DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,

Reg. Acad. Typogr.

Esa. LXI.

3:

Novarin.

h. 4.

Tract.
de bono di-
sciplina.

UT ceteris in rebus, ita ad designandam justitia virtutem, mira Hebraeorum verborum vis & efficacia sese commendat: quibus, quos fortes justitiæ dicimus, ille prædictus quondam DEO populus, arbores vocat, pulchrâ principum cum arboribus comparatione, quæ firma radicibus & densa foliis nos ab aestu pluviarum defendunt. Inde, Gentis more exquisitissimo, nascentibus Regum filiis arbores inferebantur, quæ cum ipsis adolescerent, & è quibus jam adultis & proceris tronci Dominantium fabricarentur. Discebant opinor ab illis, quo pacto jactata, per tempestates & ardores, plebi per fugium umbramque prestarent. Non ergo sunt usquevagave militarium laude palmarum stimulandi Principes, quæ tanta populorum vastitate, tam generoso heroum sanguine quærantur: siquidem habent, in exercenda justitia, cum vitis hominum ceu feralibus monstris, continuum bellum, unde minus cruoris, plus fluat gloria & materiei celebrationis. Hæc viri fortes vivere in memoriam seculorum, dum fontes indagant, dum premunt, dum puniunt & in univsum acri quodam animi vigore ad improbos coercendos incumbant. A multis enim tota ferme ex eo justitia aestimatur: & apertissime quidem Augustinus, omnia, inquit, insipiens natura confunderet, nisi mundum disciplinæ ratio gubernaret. Quid adultero castum? Quid furi esset tutum? Qvis non expavesceret concava littorum, secreta sylvarum? Quid non præsumptio possideret, nisi furorem animorum disciplina compefceret: nisi constitutus esset ordo vivendi, nunquam profectò finem poneret natura peccandi. *Mirari nobis saepe contigit illud Isidori: non esse infernum cælo pejorem; sicut cælum sideribus, sic infernum damnatis ornatum iri: æqualiter commendari justitiam judicis, iniquorum condemnatione & innocentium tutela. Sunt equidem tempora,*

tempora, quibus propter adultam malorum potentiam, dissimulari multa oporteat: sed ubi primum potest, tota in poenam scelerum consurgit virtus indignata penitus ceu flagitio propiorum ulciscendi lenitatem. Reperias etiam, qui sibi gratiosissimos licet, cum in jus postularentur, de suo sinu indefensos dimiserunt. Alii liberos ineluctabili necis sententia perculere: alii supplicium cum iis dividerunt, ut patris charitatem cum auctoritate magistratus retinerent, Zaleuci exemplo, qui alterum sibi oculum effodi passus est, ut alterum filio adulterii convicto intactum servaret. Nec diffitemur, cum stricta severitate conjunctam esse & criminum & suppliciorum raritatem: ubi laxam & inconstantem justitiam premunt facinora, & judicia toties irrita semper exercent. Absit tamen, ut propterea alterum jus dicenti oculum eruamus, & nihil clementiae demus, illi, inquam, animi temperantia in ulciscendi officio, & principali summa potestatis ornamento, virtuti aequis cum justitia passibus gradienti. Quam olim Seneca, ut ferum Neronis animum mulceret, totus in eam partem incubuit, qua vis malorum urgebat. Quamquam vicit sapientiam recordia, nec par eloquentia ferro savientis. Grande aliquid esse putent, penes quos gladii potestas est, vitam fortunamque unius etiam vilissimi cujusque: suos subditos, suos cives, sua membra artusque putent, in quos nemo sevit nisi furiosus, nec putrida quidem, aut immedicabilia ullus, nisi considerate & medicorum opera sibi patitur avelli. Timendum effusi sanguinis apud maximum tribunal judicium; superesse mortuis manes animasque, causam omnibus seculis agentes apud ultorem DEUM. Minime vero timendum, ne in fatuam bonitatem abeat Clementia, quia omnis potentia natura sua ferox est, & nunquam decurrunt, qui illam accendant. Sed quando mitissimis quoque, ingenii hoc accidit, ut nimis effuse dispensent criminum gratiam: videndum quid recta ratio, quid prudentium consilia prescribant;

bant; & sapè Principi, suo sapiendum ingenio, regnandum alieno. Dignis afficiantur pœnis, qui non modò non sani, sed vix sanabiles sunt, qui in publicum detrimentum peccant, qui servari salvis pro dignitate legibus non possunt, qui alios turbant, alios inficiunt, nocendi libidine mali, exemplis pessimi. At verò aliquis antea frugi fuit, laudatis fuit moribus, fama non tantum integrè sed clarè; utilem se Reip. bonis artibus prœbuit, multos erudit, multos juvit ad decus; erravit semel, deliquit errore humano, fragilitate mortalitatis; commotus fecit, fecit inductus, veniam is non modò postulat, sed implo- rat. Pro eo & in eo laborant omnes boni, jus moderatè & cle- menter dicitur, decernuntur pœna cum sensu humana imbecil- litatis; nihil deperit legibus si servetur, si damnetur multum decedit clementia. Quis huic indulgeri, quis omnem humani- tatem impendi nolit? Stat illi erecta in cœlum malus pineo perforata cuneo, demissis in terram frondibus, mitigata seve- ritatis Symbolum: quò veniam merentes, velut ad Quercetum confugiant, ut eos contra vim tempestatemque rigoris recipiat, protegat, defendat. Hec ipsa sunt, quæ paulo fusiùs pertra- ctavit VIR Excellentissimus, DN. M. HENRICUS CHRISTIANUS Tielcke | Eloqv. Profess. Ordin. in Academia Rostochiensi, inaugurali labore, conscripta & exa- mini publico exhibita de causis mitigantibus pœnas in delictis cum primis matrimonialibus disputatione; cui nunc par est, ut & natalium recensione, & commendatione meritorum, omnium studia conciliemus & favorem. Natus est anno 1660. in Feudo Kederancè | prope Rostochium, Patre p. m. DN. JOHANNE Tielcken | dicti nobilis Feudi Hypothe- cario, Matre, per summi numinis gratiam, adhuc Rostochii superstite, MARGARETA Hahnen. Extiterunt stemmatis paterni Avus & Avia, DN. JOHANNES Tielcke | Meklen- buurgici ararii præfectus, & SARA Nettelblades | JACOBI Nettel-

Masen.
spec. imag.
cap. 79.
XXIV. 7.

*Nettelblades / adis Jacobeæ apud Rostochiensis Curatoris, ac
Sedecimviri Filia. Avum maternum post fata etiam vene-
ratur Virum generosum DN. JOACHIMUM HAHNEN / Hypo-
thecarium in Deters & Hanshagen / quæ Feuda sunt Mecklen-
burgica, & hæreditarium Feudi Ingermanicæ Ostrogi. Hic vite
thoriquæ sociam elegit ELISABETHAM CAMERARIAM,
Domini HENRICI CAMERARII, J. U. D. & in Academia
Rostochiensis P. P. nec non serenissimorum Ducum Luneburg. &
Pomerania Consiliarii Filiam. Latinitatis primordia, præ aliis,
ipsum fidelissimè docuit DN. JOH. JOACHIMUS TIECKE /
J. U. L. & Practicus famigeratissimus, Rostochii hodie vivens,
Frater germanus, quem, ob varia, quibus à teneris ungviculis
se cumulavit benefacta, intensè diligit. Secutis annis varii
animum moresque formandi curam solertissimi susceperunt.
Præcipuè multum se debere non dissitetur, Maximè Venerando
& Excellentissimo DN. HABICHORSTIO, hodie Theologia
Doctore & Professori Rostochiensis celeberrimo, Collega suo hono-
ratisimo. Nec reticendam ducit ingenuam informationem
DN. JOHANNIS FABRICII, quondam Rectoris Malchbinensis
solertissimi, nunc Pastoris Dargunensis vigilantissimi, qui huma-
niori in eo literatura ultimam addidit limam. Anno 1677.
Rectore Magnifico AUGUSTO VARENIO, verè augusto, Aca-
demia Rostochiensis albo, & Studioforum catalogo nomen suum
inscribi curavit. Tum aliquandiu Rostochii subsistens Theologos
audivit VARENIIUM & COBABUM, Viros de Orthodoxia, &
CHRISTI Ecclesia optimè meritos. Philologica & Sophia pro
viribus coluit, ducibus Mag. KRÜSOVIO, MICHAELE BAL-
DERO, aliisque. His studiis, primo etiam ætatis Academica
anno, civile jus, præeunte Fratre Prælaudato, junxit. Dein
Wittebergam profectus selegit Viros magnos Theologos & Phi-
losophos Præceptores, hosq; publice & privatim docentes audivit.
Ibidem etiam Anno 1679. 14. Octobr. absoluta prius tota Philo-
sophia,*

sophia, & eruditorum scrutinio exposita disputatione quadam philologica Magisterii gradum suscepit. Anno 1680. domum redux docere & publicè disputare cœpit. Aliquoties absolvit, præter Lectiones Ontologicas & Philologicas, Pansophiam usualem. Septies, consentiente Veneranda Facultate Theologica Homiliam docuit, & qvo eo felicius hic succederet labor, certum templum praxi & exercitio homiliarum, exaudientium voto, dicavit. Præsidente disputavit Causam moralem, Conceptum Summi Numinis contrahentem, Osculum libertatis & arbitrii, Obligationem conscientia ex delictis, item Dodecadem thesium selectarum Philosophicarum. In Academia Patria ita degens non Philosophia tantum & Theologia, sed insimul Juris studio litavit. Auditis principiis & absolutis institutionibus Justinianeis reliqua Jureconsultorum placita, præcipuè vero juris civilis lemmata, summa aviditate perlustravit &, qvo clariùs de thesium constaret veritate, & formali sensu, amicabilem collationem baud raro expetiit, non privatam tantum, sed publicam etiam, qvod comprobant theses Rostochii Scripta, & defensa de juris civilis fictione, ut taceam alia specimina Academica, huc collimantia. In hoc studiorum genere omninò deprædicat fidelissimam operam fidelissimi informantis, Consultissimi DN. REDEKERI, nunc Consulis Rostochii splendidissimi, qvem Virum omni jure magni faciunt, qvotqvot mentem moresqve penitus norunt. Constituerat, missâ Theologia, se juris studio unice mancipare; ast persentiens internum dictamen conscientia, huic molimini reluctantis, studiorum quæsit combinationem, ea mente, ut πρῶτος uni invigilando, ab altero reliquisqve non penitus recederet. Consilium hoc non sanè erat tumultuarium, sed consultatione, cum eruditis Patria Academia, aliisque exteris instituta, subnixum. Præprimis verò studiorum combinationem licitam esse sibi probandum videbatur, qvod factum, ope Disputationis, Rostochi

cbii publice habita, 14. Octobr. Anno 1697. cui titulus de Fun-
ctionis Ecclesiastica & Politica combinatione. Hoc tempore
rigidum examen Theologicum sustinuit, quò rite exantlato, ut
firmat Diploma, à Veneranda Facultate, sub Sigillo communica-
tum, in Candidatorum Theologiae numerum recipiebatur, con-
cessa Theologica legendi licentià. Circa idem ferè tempus subiit
Rostobii rigidum examen Juridicum, de quo, aliisque, hac
spectantibus, tum temporis Facultatis ibi Juridica, hujusque
actus examinatorii Dn. Decanus ita conceptis verbis: **O**cto,
quodque excurrit anni sunt, cum Excellentissimus
Dn. HENRICUS CHRISTIANUS Zielcke / animum suum
ad juris studium applicaret, Meque publice & priva-
tim docentem, inter reliquos, sedulo audiret. Opera
informationeq; mea, magna cum industria, per qua-
driennium usus, scientiam publici privatiq; juris sibi
comparavit talem, qualem Eruditissimum Audito-
rium, cum de Fictione juris, me Præside, disputaret,
uno quavis ore approbavit. In ipso etiam examine, quod
rigorosum vocamus, se adeo insigniter doctum nobi-
lissimo exhibuit Collegio, ut non tam petiisse, quam
meruisse honores visus sit. Habuisset quoque Me
Præside, Disputationem Inauguralem, nisi varia,
nobis notissima, Dn. Candidati negotia, & quod ego,
ad Consulatum urbicum vocatus, Professorio ordini
valedicerem, obicem posuissent proposito. Cum verò
intellexisset quendam Amicorum suorum ad nos profecturum esse,
petitum honores in Theologica Facultate summos, hac usurus occa-
sione, ut sumptibus parceret, unà cepit consilium eadem faci-
endi, & gradum titulumq; Doctoris in utroq; jure à nobis impe-
trandi. Stetit se nostro examini, eumque se præsistit, cui decus
modestè cupitum tantò minus denegandum fuit, quò magis
eloquentiæ studium juris scientiam commendat, & alterum ab
altero

altero sublevatur. Etsi enim jurisperitus esse potest, qui non sit eloquens, quod quidem in *Æl. Sexto, P. Mutio & M. Manilio* compertum habemus: perpolitur tamen dicendi Facultate juris civilis doctrina, in sublimia erigitur, & ad quaecumque vel difficillima belli & pacis negotia evadit expeditior. & diverso manifestum est, eloquentiam, nisi juris civilis cognitione adjuvetur, mancam esse & sterilem: quod cum tria sint causarum genera, & judiciale potissimum, nunquam in judiciis, sine jurisperitia, bene versabitur orator. Proinde & apud Ciceronem plerisque locis defenditur, juris civilis peritiam ita esse in eloquentia necessariam, ut sine eâ nec esse, nec dici orator possit. Quidni deceant ergo Candidatum nostrum, Eloquentiæ Professore, uti quondam eadem sparta Rostochii fungentem *Clâris. MORHOFIUM*, juris civilis insignia, quæ sordescere, fastidiri, contemni, nullum periculum est, ubi orationis luce fulgeant, & dicendi nitore exornentur. Quam feliciter cessura sit destinatio nostra, jam augurari licet ex disertissimis Candidati prælectionibus, cum perspicue nuper & ornate diceret ad *L. i. ff. de ritu nuptiarum*. Augebit existimationem ille qui restat disputandi agon, quemque in diem octavarum hujus mensis, hodie indicimus, freti spe optima, fore, ut Auditorium tanta celebritate omnis generis literatorum floreat, quantam cogere precibus nostris & officiosa invitatione exoptamus.

P. P.

die 5. Novembr. 1693.
sub Sigillo Facultatis Jurid.

(L.S.)

Mettelblades / adis Jacobea apud Rostochiensis Curat
 Sedecimviri Filia. Avum maternum post fata etiam
 ratur Virum generosum DN. JOACHIMUM Hahnen
 thecarium in Deters & Hanshagen / qua Feuda sunt M
 burgica, & hereditarium Feudi Ingermania Ostrogi. H
 thorigve sociam elegit ELISABETHAM CAMERAR
 Domini HENRICI CAMERARII, J. U. D. & in Ac
 Rostochiensis P. P. nec non serenissimorum Ducum Luneb
 Pomerania Consiliarii Filiam. Latinitatis primordia, pr
 ipsum fidelissimè docuit DN. JOH. JOACHIMUS
 J. U. L. & Practicus famigeratissimus, Rostochii hodie
 Frater germanus, quem, ob varia, quibus à teneris un
 se cumulavit benefacta, intensè diligit. Secutis anni
 animum moresque formandi curam solertissimi susce
 Præcipuè multum se debere non diffitetur, Maximè Ven
 & Excellentissimo DN. HABICHORSTIO, hodie T
 Doctore & Professore Rostochiensis celeberrimo, Collega s
 ratissimo. Nec reticendam ducit ingenuam inform
 DN. JOHANNIS FABRICII, quondam Rectoris Malc
 solertissimi, nunc Pastoris Dargunensis vigilantissimi, qu
 niori in eo literatura ultimam addidit limam. Ann
 Rectore Magnifico AUGUSTO VARENIO, verè august
 demie Rostochiensis albo, & Studiosorum catalogo nome
 inscribi curavit. Tum aliquandiu Rostochii subsistens T
 audit VARENII & COBABUM, Viros de Orthodo
 CHRISTI Ecclesia optimè meritos. Philologica & Sopi
 viribus coluit, ducibus Mag. KRÜSOVIO, MICHAELI
 DERO, aliisque. His studiis, primo etiam atatis Ac
 anno, civile jus, præeunte Fratre Prælaudato, junxit.
 Wittebergam profectus selegit Viros magnos Theologos
 losophos Præceptores, hosq. publice & privatim docentes.
 Ibidem etiam Anno 1679. 14. Octobr. absoluta prius tot

the scale towards document